Εναέριος καμεροτάπητας (Μαριάννα Τζιαντζή)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 23 Ιανουαρίου, 2007

Ελιωνε, έλιωνε μες στη μοναξιά του μέχρι που μουμιοποιήθηκε ο πεθαμένος μες στο σπίτι του, σε μια συνοικία της Θεσσαλονίκης. Τον ανακάλυψαν τυχαία, ύστερα από ενάμιση χρόνο. Κανένας γείτονας, φίλος ή συγγενής δεν είχε αντιληφθεί την απουσία του. Ήταν ο άνθρωπος που δεν ήταν εκεί και όσοι τον γνώριζαν υπέθεταν ότι ήταν κάπου αλλού. Καμία κάμερα ασφαλείας δεν είχε δώσει σήμα κινδύνου, αφού (ακόμα;) δεν έχουν εγκατασταθεί συστήματα παρακολούθησης παντού και επειδή οι κάμερες καταγράφουν την παρουσία, την κίνηση, τη σωματική θερμότητα, όχι την απουσία.

Η συζήτηση για τις κάμερες στους δρόμους αναζωπυρώθηκε. Ουδέν κρυπτόν υπό τον ήλιο της τεχνολογίας, λένε κάποιοι ειδικοί. Με ήλιο και βροχή, στο φως και στο σκοτάδι, η κάμερα ξεγυμνώνει το πρόσωπο του Κακού, ανακαλύπτει τα βιομετρικά χαρακτηριστικά του και η πόλη γίνεται ασφαλής.

Όμως η ίδια η πόλη, οι λειτουργίες της και οι σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων της μπορούν να προλάβουν ή να κυοφορήσουν την παράβαση και το έγκλημα. Άξενη και «αβάδιστη» γίνεται το βράδυ η Ομόνοια, όπως και η πλατεία στο Μοναστηράκι, ενώ στην καρδιά της Αθήνας υπάρχουν δρόμοι-ναρκοπέδια, σύγχρονες αυλές των θαυμάτων όπου πωλούνται και αγοράζονται τα πάντα: ναρκωτικά, όπλα, κοριτσάκια και αγόρια, πόστα πορνείας και επαιτείας; Ο ψηφιακός χωροφύλακας δεν θα εξαφανίσει την εξαθλίωση και την ανομία, που θα τσουλήσουν λίγα τετράγωνα παραπέρα. Ο φόβος και η ελευθερία είναι έννοιες ασύμβατες, ενώ η ελευθερία από το φόβο και την ανασφάλεια είναι ένα μεγάλο αίτημα της εποχής μας. Ο φόβος της κάμερας ίσως να φέρει μια τοπικά περιορισμένη τάξη, όμως η βία και το μίσος θα βρουν άλλα ανοίγματα να ξεχυθούν.

Προάστια-υπνωτήρια με δρόμους όπου τις νύχτες κυκλοφορούν μόνο σκυλιά και αυτοκίνητα. Πυκνοκατοικημένες τσιμεντοσυνοικίες με παιδιά που παίζουν ανάμεσα σε αυτοκίνητα και ξέχειλους κάδους σκουπιδιών και σαστισμένα γεροντάκια που σκοντάφτουν σε ζαρντινιέρες αντι-στάθμευσης και δασύλλια από μηχανάκια. Δρόμοι-λεπίδες, κόμβοι άλυτοι κόμποι, υπόγειες διαβάσεις αδιάβατες, αφανή και ορατά διόδια παντού, εμφυτευμένα διασκεδαστήρια και καταναλωτήρια, πόλεις για τον αυτοκινητάνθρωπο, τον καναπεδάνθρωπο, τον άνθρωπο-πλαστική κάρτα.

Επικίνδυνα είναι τα εκβιαστικά διλήμματα. Το δόγμα «όποιος δεν είναι μαζί μας

είναι εναντίον μας», μεταλλάσσεται. Εφόσον δεν ζούμε σε κοινωνία αγγέλων, θα είμαστε είτε με τις κάμερες είτε με το έγκλημα και την τρομοκρατία, υποστηρίζουν αρκετοί. Μόνο που οι κάμερες είναι σαν το γήρας: δεν έρχονται μόνες τους, αλλά τις συνοδεύουν και τις χειρίζονται συστήματα και μηχανισμοί που δεν ξέρουν τι σημαίνει λογοδοσία και κοινωνικός έλεγχος, ενώ μια κοινωνία όπου μια χούφτα υπηρεσίες, εγχώριες και μη, παρακολουθούν 11 εκατομμύρια πολίτες είναι οπισθοδρομική και γερασμένη.

Όταν ο εγωισμός γίνεται εργαλείο επιβίωσης και ο ανταγωνισμός ιερός κανόνας, κανένας εναέριος ή επίγειος «καμεροτάπητας» δεν θα μπορεί να ρυθμίσει την κυκλοφορία στην κοινωνική ζούγκλα. Και δεν θα λέμε πια «το ζεστό νερό μού θυμίζει κάθε πρωί/ ότι δεν έχω τίποτε άλλο ζωντανό κοντά μου», αλλά το ανοιχτό μικρόφωνο και η άγρυπνη κάμερα, βράδυ πρωί, μου θυμίζουν πως υπάρχω.

(Πηγή: "Καθημερινή" 21/1/2007)